

A lucerna: természetes választás talajjavításra

A lucerna mint kulcsfontosságú takarmánynövény

A lucerna több szempontból is jelentős szántóföldi növény. Egyaránt fontos szerepe van a takarmányozásban és a talajjavításban. A cikkben annak járunk utána, hogy milyen jellemzői vannak, illetve mire kell figyelni a termesztése és betakarítása során.

A lucerna jellemzői és előnyei

A lucerna a hüvelyesek rendjének pillangósvirágúak családjába tartozó nemzetség. Ebbe a nemzetségbe 83 faj tartozik, amelyek közül most a *Medicago sativa* L., vagyis a közönséges, kék- vagy takarmánylucernával foglalkozunk részletesen. Magas fehérje-, karotin- és vitamintartalma miatt főként takarmányként hasznosítják az állattenyésztésben. Etethető hagyományosan zölden, de szárítva szénaként, szenázként, valamint lucernaliszt és -granulátum formájában is. Mindemellett a növény talajjavító szerepe is jelentős.

Termesztéstechnológia

A lucerna talaj szempontjából rendkívül igényes, ezért fontos, hogy jól levegőzőtt, lazább szerkezetű és mély termőrétegű legyen. Ideális számára a magasabb humusztartalmú, meszes homok, illetve a csernozjom és csernozjom dinamikájú, valamint a mészben gazdag réti és barna talaj. A lucerna számára olyan elővetemények az ideálisak, amelyek könnyen bomló és kis mennyiségű szármaradványt hagynak vissza. A megelőző növény lehet például [őszi káposztarepce](#), mustár, olajretek, esetleg [korai burgonya](#).

Az ideális talajállapot eléréséhez az elővetemény szármaradványainak aprítását és talajba dolgozását követően lazítást vagy mélyszántást kell alkalmazni. A betakarítás után érdemes minél hamarabb elvégezni a tarlóhántást, utána pedig hengerrel le kell zárni a talajfelszínt. A tápanyag-utánpótlás során szükség van nitrogénre, foszforra, káliumra és kalciumra. Ezeket még telepítés előtt ki kell juttatni, a pontos mennyiség meghatározásához előzetes talajvizsgálatra van szükség.

A lucerna ápolása és betakarítása

A gyomnövények ellen leginkább megelőzéssel lehet védekezni. Vegyszeres kezelésre az egyéves vagy idősebb, megerősödött lucernában van lehetőség. Vízigényes, szóval a érdemes öntözni az állományt. Továbbá a kaszálást követően a levágott részeket minél hamarabb le kell hordani a területről, hogy ne akadályozza az új növedéket a fejlődésben.

A nyár végén ültetett lucerna a következő év májusában kaszálható, míg a tavaszi telepítés egy hónappal később. A további kaszálásokra 5-6 hetente kerülhet sor. A technológia minden esetben igazodik a hasznosítás formájához. A kaszálást és a szárítást követően a szénát légszárazon, a szenázt pedig fonnyasztott állapotban bálázzák.

A lucerna, mint zöldtrágya és talajjavító

A lucerna szerteágazó gyökérzete lazító hatást gyakorol a talaj szerkezetére. Továbbá a növény a gyökérgümőkben a Rhizobium meliloti baktériummal szimbiózisban él. Ez a baktérium évente akár 60-70 kg nitrogént is képes megkötni hektáronként, amit természetesen a növény fel tud használni. A több évig ugyanazon a helyen termesztett lucerna pedig nagy mennyiségű szerves anyagot hagy vissza a talajban.

A lucerna gazdasági és környezeti hatásai

Gazdasági előnyökkel jár a lucerna termesztésének költséghatékonysága, valamint az, hogy hozzájárul az állattenyésztési ágazat jövedelmezőségéhez. Környezetvédelmi szempontból pedig érdemes kiemelni, hogy a szerepe egyaránt jelentős az erózió elleni küzdelemben, a biodiverzitás támogatásában és a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok előmozdításában.

Jövőkép és innovációk

A fejlesztések jóvoltából új, betegség- és stressztűrő fajták jelennek meg a piacon, amelyek ellenállóképességüknek köszönhetően [ökológiai gazdálkodásban](#) is nagy sikerrel termeszthetők. A lucerna szerepe jelentős a fenntartható mezőgazdasági rendszerekben és a biodiverzitás megőrzésében.

A lucernát főként takarmánycént hasznosítják magas fehérje-, karotin- és vitamintartalma miatt. A szerepe a talaj szerkezetének és termékenységének javításában is jelentős, mivel nagy mennyiségű szerves anyagot hagy vissza a talajban. Gazdasági és környezetvédelmi előnyökkel jár a termesztése.

PRIMAG
— 1991 —